

Slik var Nordisk dialogkonferanse 2024

60 deltakere fra de nordiske folkekirkenes og dialogfeltet i Norden deltok i år på Nordisk dialogkonferanse i København. Les mer om inntrykkene vi tar med oss hjem fra de innholdsrike dagene.

Over tre innholdsrike dager fikk vi oppleve et fullspekket program under Nordisk dialogkonferanse 2024 i København. Årets konferanse var organisert av [Folkekirke & Religionsmøde](#) og hadde temaet «Dialog, identitet og åndsfrihet».

Dette var den 11. konferansen i rekken og samlet hele 60 deltakere fra de nordiske folkekirkene og dialogfeltet i Norden i lokalene til Diakonissestiftelsen i Fredriksberg. Det var to temaer som ble viet stor plass under årets konferanse: Åndsfrihet og kirkens møte med urfolk og urfolksreligioner.

Vi har satt enormt pris på å møte våre skandinaviske venner. Gjennom disse dagens foredrag, workshoper og samtaler tar vi med oss både selvrefleksjon, motivasjon og ideer som vil prege vårt framtidige arbeid. Samtidig har årets konferanse også utfordret oss i dialogfeltet på hvordan vi jobber med interreligiøs dialog og trukket fram flere viktige problemstillinger vi tar med oss hjem.

Marianne Moyaert og «den andre»

Et av konferansens store høydepunkter var foredraget «Theologies of Religion / Theologies of Race» med Marianne Moyaert, professor i interreligiøse studier og komparativ religionsteologi ved Faculty of Theology and Religious Studies på KU Leuven.

Under foredraget utfordret Moyaert både oss som arbeider i dialogfeltet, men også dialogfeltet i seg selv, i relasjon til hvordan vi forholder oss til maktstrukturene som omgir oss.

– Rasisme er ikke bare et problem «der ute», sa Moyaert, som i en årrekke har forsket på begrepet gjestfrihet og spørsmål om hvordan vi forholder oss til «den andre».

Marianne Moyaert, professor i interreligiøse studier og komparativ religionsteologi ved Faculty of Theology and Religious Studies på KU Leuven. Foto: Kirkelig Dialogsenter Oslo.

Hennes nyeste bok, *Christian Imaginations of the Religious Other – A History of Religionization*, er en idéhistorisk gjennomgang av hvordan man i kristendommen har forholdt seg til den «ikke-kristne andre».

– Et overdrevent fokus på at vi alle er et fellesskap i dialogprosesser legger ofte skjul på de dypere strukturene som fortsetter å forme interreligiøse samtaler. Historiske urettferdigheter tilsløres og hindrer ekte engasjement i dialogen.

Under konferansen ga Kirkelig Dialogsenter Oslo en smakebit på en av øvelsene vi gjennomfører under våre kurs om hverdagsrasisme. Foto: Kirkelig Dialogsenter Oslo.

Nordisk urbefolkning og Den grønlandske kirke

Et annet høydepunkt under konferansen var foredraget fra Grønlands biskop Paanerak Siegstad Munk, med den påfølgende panelsamtalen mellom Munk og representanter fra de nordiske landene.

Den grønlandske kirke, der Munk er biskop, er et av 11 bispedømmer i Den danske folkekirken. Bispedømmet står mer uavhengig i forhold til folkekirken enn de øvrige, dette på grunn av Grønlands selvstyre. Grønland, som er

verdens største øy, har en befolkning på litt over 57.000 mennesker. Hele 90 prosent av disse er medlemmer i Den grønlandske kirke.

Samtidig som det er stor oppslutning om kirken på Grønland, vekker den for flere inuitter negative følelser. Særlig ser unge gjerne på kristendommens innføring på Grønland som et kolonialistisk prosjekt, og på Den grønlandske kirke som et nykolonialistisk. Munk fortalte om hvordan hun som biskop ofte har en utfordrende oppgave: hun er både representant for den danske Folkekirken og samtidig grønlender og inuitt selv.

Paanerak Siegstad Munk, biskop, Grønland. Foto: Kirkelig Dialogsenter Oslo.

Med utgangspunkt i Det lutherske verdensforbunds resolusjon om urfolk, som Munk selv var med å utarbeide, oppfordret hun de nordiske kirkene til å

arbeide med sannhets- og forsoningsprosesser med sin egen urbefolkning. Dette arbeidet er allerede påbegynt her i Norge, med Sannhets- og forsoningskomitéens arbeid, som ble lagt fram i juni. Likevel har vi fremdeles en lang vei å gå, både det norske samfunnet og Den norske kirke.

Et annet viktig poeng Munk trakk fram var koordinering av arbeidet som gjøres i norden. Hvordan skal vi jobbe med og sannhets- og forsoningsarbeid når urfolksland eksisterer på tvers av landegrenser?

Fordi Sápmi strekker seg over Norge, Sverige, Finland og Russlands landegrenser, påvirkes det samiske livet i disse områdene av forskjellig lovverk. Her presenterte ikke Munk noen løsning, men det er tydelig at regionale og internasjonale møtesteder, som Den nordiske dialogkonferansen, er et nødvendige i samtalen om hvilken vei vi går videre.

Hva er Nordisk dialogkonferanse?

Nordisk dialogkonferansen er rettet mot ansatte og frivillige i de nordiske folkekirkene som jobber med eller er engasjert i tros- og livssynsdialog, men er også åpen for andre interesserte.

Konferansen avholdes hvert halvannet år og består av presentasjoner, workshops og erfaringsutveksling og retter seg mot praktikere i de nordiske landenes flertallskirker.

I 2023 var Norge vertsland, da Kirkelig Dialogsenter inviterte til konferanse i Trondheim. Neste konferanse blir våren 2026 og avholdes i Stockholm i Sverige.

Morgensang i Søsterstuene på Diakonissestiftelsen. Foto: Kirkelig Dialogsenter Oslo.

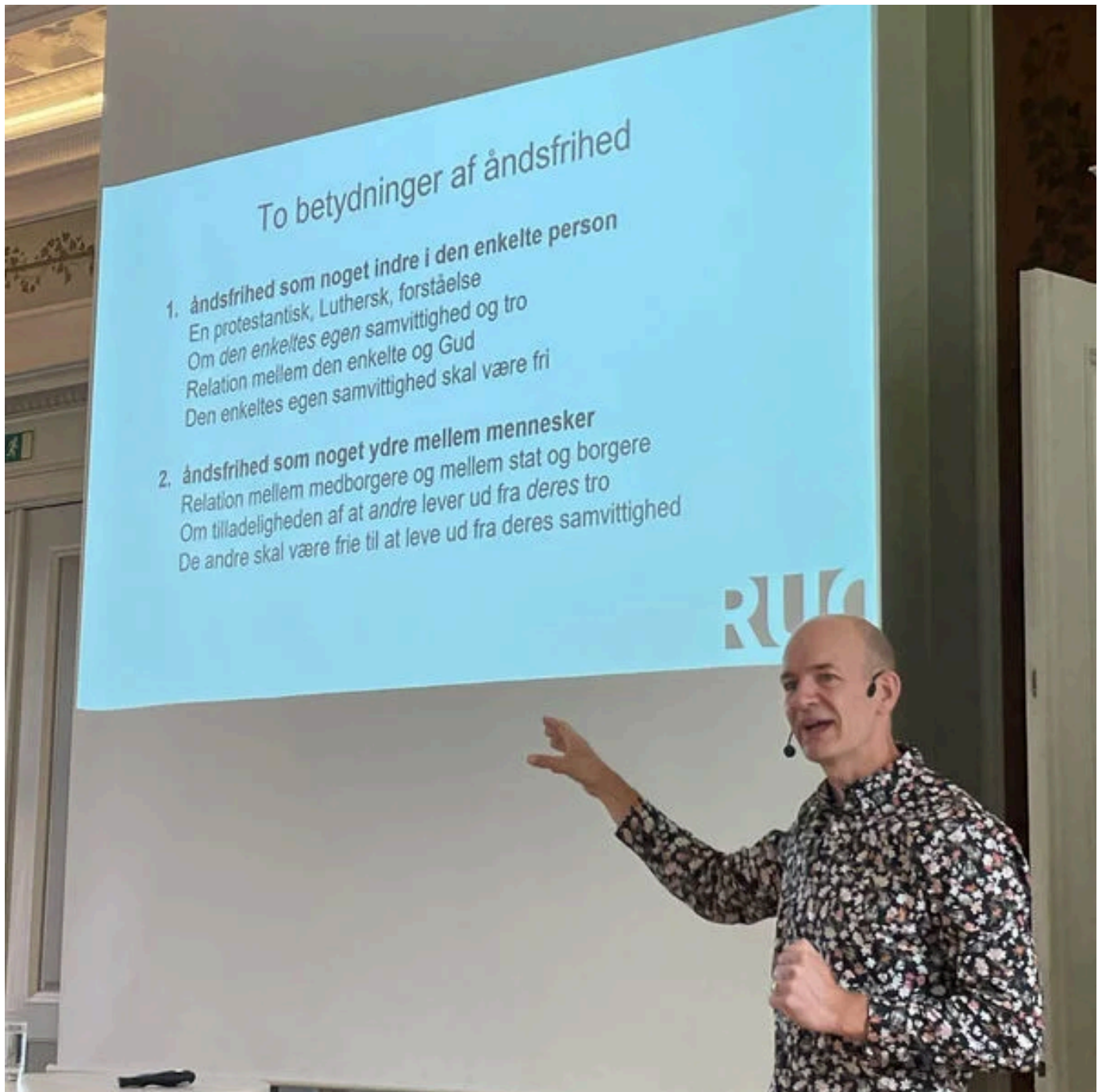
Den danske åndsfrihet

Det andre hovedtemaet var «åndsfrihet», og i løpet av konferansen fikk vi høre to interessante foredrag fra filosof Sune Lægaard og teolog Mikael Agerbo Mørch om åndsfrihet.

Lægaard har doktorgrad i filosofi og er prodekan på Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab på Roskilde Universitet. Han sitter også i styret for Institut for Menneskerettigheter og er redaktør for *Res Publica*, et internasjonalt tidsskrift for politisk filosofi. Michael Agerbo Mørch er adjunkt i systematisk teologi på Dansk Bibel-Institut, nestformann i

Foreningen Åndsfrihed og redaktør for antologien *Åndsfrihed i Det Moderne Samfund* (Aarhus Universitetsforlag, 2022) sammen med professor Ove Korsgaard.

Sune Lægaard. Foto: Kirkelig Dialogsenter Oslo.

Begrepet åndsfrihet stammer fra presten og politikeren N.F.S. Grundtvig og har preget den danske demokratiske tradisjonen siden Danmarks grunnlov ble undertegnet i 1849. Den danske tanken om åndsfrihet kan forklares som friheten til å tenke, tro, mene, føle og uttrykke seg.

I Norge er ikke begrepet særlig utbredt, men det kan sammenlignes med hvordan vi snakker om det livssyns åpne samfunnet. Dette er ideen, og målet, om et samfunn med rom for forskjellige livssyn, som er åpent for synlige og

merkbare tros- og livssynsuttrykk. Det er også et samfunn som er like åpent for minoritetenes som for majoritetens livssyn.

Mikael Agerbo Mørch. Foto: Kirkelig Dialogsenter Oslo.

Bonus: Hanna Arendt og nataliteten.

Fredag, dagen etter konferansens siste dag, fikk vi med oss et seminar om Hanna Arendts begrep «natalitet» (eller «fødtthet») ved Det teologiske fakultet i København. Seminaret undersøkte om dette begrepet, som Arendt introduserte i boken *The Human Condition* (1958), kan hjelpe samtalen

videre i en situasjon der interreligiøs dialog er preget av samfunnets polariserte debattklima.

For Arendt ble nataliteten en mulighet for en ny begynnelse. Hun mente at ord og handling utgjør en andre fødsel, i tillegg til den naturlige fødselen.

Auditoriet var fullstappet da seminaret «Hannah Arendt og nataliteten – en inspirasjonskilde for de abrahamitiske religioner og den interreligiøse samtale?» ble avholdt på Københavns Universitet. Foto: Kirkelig Dialogsenter Oslo.

– Mennesket finnes ikke i ental. Når et menneske fødes, fødes også et nytt blikk på verden som ikke før har fantes, sa Hanna Lang, doktorgradsstudent ved Avdeling for filosofi og idéhistorie, Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet.

– I handling avslører vi oss for verden. En hver handling er et svar på spørsmålet: Hvem er du?

Etter foredrag fra Lang, fikk vi høre innlegg fra Robin May Schott (seniorforsker ved Dansk Institut for Internasjonale Studier i avdeling for Fred og Vold, og medstifter av den progressive jødiske menigheten Shir Hatzafon), Sherin Khankan (stifter av, og imam i, nordens første feministiske moské, Mariam mosque, og direktør for Exitcirklen – Veje ud af psykisk vold) og Gitte Buch-Hansen (lektor i Det Nye Testamentes eksegese ved Det teologiske fakultet, Københavns Universitet).

Til slutt møttes de Lang, Schott, Khankan og Buch-Hansen til panelsamtale om hvordan de abrahamittiske religionene kan hente fra Arendts tenkning.

Nordisk dialogkonferanse er over for denne gang, men vi gleder oss allerede til ny utgave av konferansen i 2026 i Stockholm, da arrangert av våre svenske kollegaer!

Vil du vite mer om Nordisk dialogkonferanse? [Les om hvordan konferansen så ut da Kirkelig Dialogsenter arrangerte den i Trondheim i fjor!](#)

De norske deltakerne takker for seg! Fra venstre: Tariq Alsagoff (Dialogforum Østfold), Tonje Kristoffersen (Kirkelig Dialogsenter Oslo), Karoline Faber (Kirkelig Dialogsenter Drammen), Steinar Ims (Seniorrådgiver, seksjon for økumenikk og dialog, Kirkerådet), Arne Moltubak (sokneprest i Ørsta kirke), Ida Marie Brandmo (Kirkelig Dialogsenter Bergen), Marit Fiske Fjalestad (Kirkelig Dialogsenter Oslo), Caroline Ugelstad Elnæs (Kirkelig Dialogsenter Oslo) og Dag Aakre (Kirkelig Dialogsenter Trondheim). Ikke på bildet: Egil Arnsby (prest, Bodø) og Olav Dahle Svanholm (Rådgiver misjon, dialog og bærekraft, Nidaros bispedømme).

Les også

- Kirkeoffer synliggjør arbeidet vårt

I 2024 har Kirkelig Dialogsenter Oslo til nå mottatt over 11.000 kroner gjennom kirkeoffer. Vi gir en stor takk til soknene Sagene og Iladalen, Paulus og Sofienberg og Kristiansand Domkirke for anerkjennelsen av arbeidet vårt og støtte til videre utvikling. Vårt...

[Les mer](#) >

Åndelighet, nyåndelighet og ny åndelighet

20. november kl. 18:00-20:00

Majorstuen kirke, Kirkeveien 84
Capella Johannea

Kirkelig
Dialogsenter
Oslo

Dialog
gjennom
30 år

Åndelighet, nyåndelighet og ny åndelighet

Gjennom 30 år har Kirkelig Dialogsenter Oslo (tidligere Emmaus) arbeidet med spørsmål og tema knyttet til nyåndelighet og spiritualitet. I dag er åndelighet mer synlig i det norske storsamfunnet enn noen gang tidligere. Meditasjon er for mange en naturlig del...

[Les mer](#) >

Slik var Nordisk dialogkonferanse 2024

Over tre innholdsrike dager fikk vi oppleve et fullspekket program under Nordisk dialogkonferanse 2024 i København. Årets konferanse var organisert av Folkekirke & Religionsmøde og hadde temaet «Dialog, identitet og åndsfrihet». Dette var den 11. konferansen...

[Les mer](#) >

Kirkelig
Dialogsenter

Kirkelig Dialogsenter Oslo

Post- og besøksadresse:

Majorstuen kirke, Kirkeveien 84, 0364 Oslo

Tlf: 92 20 74 77

Epost: kd@kirkeligdialogsenter.no

[Kontakt oss](#)

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[Innlogging ansatt](#)

Powered by Cornerstone